

3. Relacje – zadania

Niech $A = \{a, b, c, d, e\}$ i $R \subseteq A \times A$. Znaleźć R^* i R^+ , gdy:

3.1.

$$R = \{ (a,b), (a,c), (a,d), (d,c), (d,b), (d,a) \}$$

3.2.

$$R = \{ (a,b), (a,c), (a,d), (b,c), (b,d), (c,d) \}$$

3.3.

$$R = \{ (a,b), (a,c), (a,d), (b,a), (c,a), (d,a) \}$$

3.4.

$$R = \{ (a,b), (b,c), (c,d), (d,a) \}$$

3.5.

$$R = \{ (a,b), (b,a), (c,d), (d,c), (a,d), (d,a) \}$$

3.6.

$$R = \{ (a,d), (b,c), (c,b), (d,a), (c,a), (b,d) \}$$

3.7.

$$R = \{ (a,b), (b,c), (c,d), (d,e) \}$$

3.8.

Niech R będzie relacją nad alfabetem A ($R \subseteq A \times A$). Uzasadnić, że istnieje dokładnie jedna relacja R_e , taka że:

(1) $R \subseteq R_e$

(2) R_e jest relacją równoważności w zbiorze A

(3) jeśli R' jest pewną relacją równoważności nad alfabetem A oraz $R \subseteq R'$ to $R_e \subseteq R'$ (R_e nazywa się najmniejszą relacją równoważności zawierającą R). Podać algorytm tworzenia R_e na podstawie danej relacji R . Zbudować relację R_e dla:

$$R = \{ (a,b), (a,c), (d,e) \} \text{ przy czym } A = \{a, b, c, d, e, f\} \text{ i } R \subseteq A \times A$$

Podać klasy równoważności relacji R_e .

Dana jest gramatyka $G = \langle N, T, P, Z \rangle$ oraz relacje $FIRST$ i $LAST$ określone na zbiorze $N \cup T$ zgodnie z poniższymi definicjami:

$$X \text{ FIRST } Y \Leftrightarrow (\exists (X \rightarrow Y\alpha) \in P) (X \in N, Y \in N \cup T, \alpha \in (N \cup T)^*)$$

$$X \text{ LAST } Y \Leftrightarrow (\exists (X \rightarrow \alpha Y) \in P) (X \in N, Y \in N \cup T, \alpha \in (N \cup T)^*)$$

Dla poniższych gramatyk wyznaczyć zbiory $head(X)$ i $tail(X)$ dla wszystkich $X \in N$, przy czym zbiory te są zdefiniowane jak poniżej:

$$head(X) = \{ Y \mid (X,Y) \in FIRST^*, X \in N, Y \in N \cup T \}$$

$$tail(X) = \{ Y \mid (X,Y) \in LAST^*, X \in N, Y \in N \cup T \}$$

3.9.

$$\begin{aligned}
S &\rightarrow Sg \mid A \\
A &\rightarrow CfB \mid Ce \\
B &\rightarrow e \\
C &\rightarrow A \mid eg
\end{aligned}$$

3.10.

$$\begin{aligned}
E &\rightarrow T \mid E+T \\
T &\rightarrow F \mid T*F \\
F &\rightarrow a \mid (E)
\end{aligned}$$

3.11.

Dowieść, że dowolna relacja równoważności R na zbiorze A dzieli A na rozłączne klasy abstrakcji.

3.12.

Podać przykład relacji, która jest symetryczna i przechodnia, ale nie jest zwrotna.

3.13.

Relacją indukowaną przez język $L \subseteq \Sigma^*$ nazywamy relację $R_L \subseteq \Sigma^* \times \Sigma^*$ (gdzie Σ jest skończonym niepustym alfabetem symboli) taką, że

$$(\forall u, v \in \Sigma^*) (uR_L v \Leftrightarrow ((\forall z \in \Sigma^*) (uz \in L \Leftrightarrow vz \in L)))$$

Relacja R_L jest relacją równoważności. Podać klasy abstrakcji relacji R_L indukowanej przez język L i wyznaczyć indeks (liczbę klas abstrakcji) relacji R_L .

(a) $L = \{ 0^m 10^k \mid k \geq 1, m \geq 1 \}$

(b) $L = \{ 01^k 0^m \mid k \geq 1, m \geq 1 \}$

(c) $L = \{ 0^k 1^m 0 \mid k \geq 1, m \geq 1 \}$

(d) $L = \{ 0, 1, 10, 11, 100, 101, 110, 111, 1000, \dots \}$ (L jest zbiorem liczb binarnych bez nieznaczących zer)

(e) $L = \{ w \in \{0, 1\}^* \mid \text{liczba symboli } 1 \text{ w słowie } w \text{ jest parzysta i liczba symboli } 0 \text{ w słowie } w \text{ jest parzysta} \}$

(f) $L = \{ 0, 1, 01, 10, 010, 101, 0101, 1010, 01010, 10101, \dots \}$

(g) $L = \{ 0^n 201^m 0 \mid n \geq 0, m \geq 0 \} \cup \{ 0^n 210^m 1 \mid n \geq 0, m \geq 0 \}$

3.14.

Niech $N = \{0, 1, 2, \dots\}$ i $R \subseteq N \times N$. Znaleźć $R^0, R^1, R^2, R^3, R^k, R^+$ i R^* , gdy:

(a) $R = \{ (a, b) \mid a \in N, b \in N, a + b = 9 \}$

(b) $R = \{ (a, b) \mid a \in N, b \in N, |b - a| = 9 \}$

(c) $R = \{ (a, b) \mid a \in N, b \in N, b - a = 9 \}$

(d) $R = \{ (a, b) \mid a \in N, b \in N, b = 9a \}$

(e) $R = \{ (a, b) \mid a \in N, b \in N, |a - b| \bmod 9 = 0 \}$

(f) $R = \{ (a, b) \mid a \in N, b \in N, (b \cdot a) \bmod 3 = 0 \}$

